

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

הפרעה לשלום הציבור - מתי היא מתקיימת ומה עושה

קשה להגיד שהחיים במדינת ישראל מתנהלים על מי מנוחות, אך הסדר והשלום הציבורי אכן נשמרים בדרך כלל ומאפשרים לתושבים להתנהל באופן מניח את הדעת. נושא זה גם מטופל במסגרת חוק העונשין שקובע עונשים בלתי מבוטלים על מעשים שעלולים להפריע לשלום הציבור, כגון פרסום ידיעות מבהילות כוזבות, שימוש בחומרים שנחזים למסוכנים, וגם הפרעות לקיומם של שירותים ציבוריים. עו"ד אסף דוק מסביר על עבירות הפרעה לשלום הציבור, משמעותן והעונש הקבוע בידין.

פרסום של ידיעות כוזבות שגורמות לבהלה ופחד

לפני זמן מה עלה לכותרות מקרה של צעירה מאילת אשר פרסמה בעמוד הפייסבוק שלה פוסט שקרי. בפוסט נכתב כי מחבל רדף אחריה ברחבי העיר כאשר הוא מחזיק בידיו סכין גדולה, וצועק "אללה הוא אכבר". לאחר שהתברר כי הפוסט אינו עולה בקנה אחד עם הדברים שבאמת קרו זומנה הצעירה לתחנת המשטרה, ונחקרה בחשד לפרסום ידיעה כוזבת שגורמת לבהלה ופחד. עבירת מסירת ידיעה כוזבת זו מתוארת בסעיף 159 א' לחוק העונשין, שקובע עונש מרבי של 3 שנות מאסר על מי ש:"מפרסם או משתקק אמרה, שמועה או ידיעה העלולות לעורר פחד ובהלה בציבור או להפריע את שלומו, והוא יודע, או יש לו יסוד להניח, שהן כוזבות". במילים פשוטות, המחוקק ראה לנכון להגן על שלום הציבור מפני הפחדות, וזאת על ידי הטלת עונש בגין פרסומים שקריים שכאלו שבהחלט עלולים לגרום לבהלה מיותרת.

יחד עם זאת, לפעמים אנשים מפרסמים בפייסבוק ובפלטפורמות אחרות ידיעות גם מבלי שבדקו עד הסוף את אמיתותן, שהרי אינם עיתונאים במקצועם. כדי למנוע פגיעה מהותית בחופש הביטוי והטלת עונשים כבדים במקרים תמימים, נוסף סעיף 159 ב' לחוק העונשין. סעיף זה קובע שמי שהואשם בעבירה זו ייהנה מהגנה טובה אם ייטען שלא ידע או שלא היה לו יסוד להניח שהשמועה, הידיעה או האמירה המסוימות היו כוזבות. זאת תנאי שיוכיח שנקט בכל האמצעים הסבירים כדי לאמת את דיוקן לפני הפרסום.

שימוש בחומרים הנחזים כמסוכנים

לעיתים עולות לכותרות ידיעות על אבקות למיניהן הנשלחות בדואר ומתחזות כחומרים ביולוגיים מסוכנים. לעיתים אחרות עשוי מישוה, כמעשה איום או קונדס, להשאיר בתחנת אוטובוס חפץ שנראה כמו מטען חבלה או אקדח. גם מעשים אלו נחשבים לעבירה פלילית שדינה עד חצי שנת מאסר או קנס, שיכול להגיע עד כרבע מיליון שקלים מלבד תביעות אחרות בגין הוצאות על כוחות הצלה וביטחון שהוזעקו למקום. אין ספק כי מדובר בהפרעה לשלום הציבור שעלולה לגרום לבהלה גדולה בקרב אדם אחד או קבוצת אנשים. לכן נקבעו כאמור חצי שנת מאסר או קנס גבוה על מי ש - "שולח, מניח או מוסר לאחר חומר או חפץ הנחזה כמסכן את חייו של אדם או את גופו, בנסיבות שיש בהן כדי לגרום לבהלה בציבור או להפרת הסדר הציבורי".

מעשים שמפריעים לקיום שירותים ציבוריים

המדינה מספקת לאזרחיה שורה ארוכה של שירותים ציבוריים דרך משרדי ממשלה, עיריות, רשויות מקומיות, חברות וארגונים. מבחינת המחוקק, פגיעה בקיומם של שירותים אלו בדרכים שונות גם היא עבירה פלילית שעונשה עד 3 שנות מאסר. מדובר במעשים המתבצעים תוך פגיעה בגוף או בנכסים של אחר, איום או הפחדה, וגם על ידי חרם או איום בחרם, וזאת בלי שיהיו הצדקה או סיבה סבירות לחרם. החוק ממשיך ומפרט את המעשים עצמם באופן הבא: מי שמפריע לקיום שירות ציבורי או מחבל בו, ומי שמכריח או מפתה עובד ציבור או בעבודה שנוגעת לשירות הציבורי להתפטר או לנטוש את עבודתו, או לקבל עליו את העבודה. בנוסף, ייאשם בעבירה זו מי שמחבל או מפריע להובלת משא או להסעת נוסעים דרך מסחר או עסק בישראל, או בין המדינה למדינה אחרת. כמו

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

כן, מי שמכריח או מפתה עובדי הסעות והובלות כאמור להתפטר או לנטוש את עבודתם, או מונע מהם לקבל או להציע עבודה שכזו. יחד עם זאת, יש לציין כי כתבי אישום בגין מעשים אלו יוגשו רק על ידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו.

לסיכום, אנו רואים כי המחוקק דאג לשמירה על שלום הציבור דרך הגדרת מספר מעשים המהווים הפרעה. על מעשים אלו מוטלים עונשים חמורים למדי הנעים בין חצי שנה לשלוש שנות מאסר, או קנסות בשיעור גבוה. לכן, לפני שאתם מבצעים מעשה קונדס חסר טעם או מפרסמים פוסט בפייסבוק שעלול לגרום לבהלה, השתדלו לזכור זאת.